PROVINCIE :: UTRECHT

Gemeenteraad Montfoort
Kasteelplein 5
3417 JG MONTFOORT

Onderwerp	Beantwoording brief inzake inpassingsbesluit
Datum	15-04-2025
Documentnummer	UTSP-279699493-63207
E-mailadres	Inge.verhoef@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	ENT

Geachte raadsleden,

Meerdere fracties uit de gemeenteraad van Montfoort hebben een brief gestuurd naar zowel Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten. In deze brief wordt aangegeven dat er zorgen zijn over het besluit van de provincie over windenergie in gebied 8. Middels deze brief reageren we als college van Gedeputeerde Staten hier graag op. Het is begrijpelijk dat u vragen heeft over windenergie in uw gemeente aangezien uw inwoners inderdaad recht hebben op een zorgvuldig proces en lichten daarom graag toe hoe we dit als provincie op deze manier ook doen. We willen met deze brief ook aangeven dat we het waarderen dat uw gemeente stappen zet voor windenergie in gebied 24. Als provincie willen we graag samenwerken met uw gemeente in het proces bij zowel gebied 8 als gebied 24, ook in samenhang met de planvorming voor de delen in de gemeenten Oudewater en Woerden. Met deze gemeenten kan gezamenlijk gekeken worden naar de ruimtelijke uitwerking en de kaders die daarbij gehanteerd worden voor de uitwerking. In het proces voor gebied 8 zullen wij hierbij zowel aandachtspunten van de gemeenten als omwonenden betrekken. Voor gebied 24 gaan we graag met uw gemeente en gemeente Woerden in overleg over het proces en over de verdere ruimtelijke uitwerking.

Samenwerking binnen de RES U16
Als provincie Utrecht zijn we sinds het vaststellen van de RES 1.0 actief in de RES U16 om samen met gemeenten te komen tot voldoende plannen om het gezamenlijke doel van 1,8 TWh te behalen. In het Regionaal Uitvoeringsprogramma U16 staat dat de provincie het voortouw neemt in het zoekproces naar windlocaties die ingebracht worden in bouwblok 4. In het planuitvalmechanisme van de regio U16 staat opgenomen dat indien geconstateerd wordt dat het doel uit zicht raakt er eerst bovenregionaal gekeken wordt naar hoe dit opgevangen wordt. Uit de eerste Tussenbalans in 2022 en de voortgangsrapportages van de regio blijkt al jaren dat het doel niet gehaald wordt. In de tussentijd heeft het bovenregionaal overleg geen nieuwe plannen opgeleverd, waardoor het doel van de RES U16 uit zicht raakt zoals ook geconstateerd in de verschillende monitoringsrapportages van de RES U16. Het planuitvalmechanisme heeft er dus niet voor gezorgd dat er nieuwe plannen zijn gekomen.
Er is ook een opschalingsprocedure in de RES U16 vastgesteld. Hierin staat opgenomen dat indien in vorige stappen geen toereikende oplossing wordt bereikt er wordt teruggevallen op de bestaande formele juridische bevoegdheidsverdeling van o.a. de provincie. U heeft gelijk dat hierin ook een mediation stap opgenomen staat. In de regio Amersfoort hebben gemeenten hiervoor gekozen door een bemiddelaar in te zetten om het bestuurlijk gesprek te voeren. In de RES U16 hebben gemeenten hier niet voor gekozen. Aangezien de tijd richting 2030 kort is geworden en dat de doelen uit zicht raken is ervoor gekozen om als provincie een besluit te nemen over windenergiegebieden. De provincie acteert hiermee in lijn met deze afspraken aangezien meerdere gemeenten de afspraken in de RES 1.0 om voor 1 januari 2025 de vergunning voor zon en windprojecten gereed te hebben niet halen en het vastgestelde RES-bod zonder aanvullende plannen niet waargemaakt wordt.

Besluit over gebied 8
U geeft aan dat in zowel het ambtelijke als bestuurlijke proces niet concreet gesproken is over een mogelijk inpassingsbesluit voor gebied 8. Dit willen we graag nuanceren. In 2023 heeft een uitgebreid onderzoek (planMER) en participatieproces (inwonersraadpleging en burgerforum) plaatsgevonden naar alle windgebieden in onze provincie (inclusief gebied 8). Op basis hiervan zijn in januari 2024 meest kansrijke gebieden voor windenergie vastgesteld. Gebied 8 zat bij deze meest kansrijke gebieden. De provincie heeft hierover gemeenten geïnformeerd (zowel per brief als aan de RES tafel) met de vraag om te kijken welke gebieden opgepakt konden worden. De provincie heeft hierbij ook aangegeven dat indien er onvoldoende concrete plannen zouden zijn de provincie een besluit zou nemen over één of meerdere van de meest kansrijke gebieden. Na de Tussenbalans 2 is er in september 2024 opnieuw een brief gestuurd vanuit de provincie waarin duidelijk werd dat er een gat was voor het behalen van het doel van de RES U16 en dat de meest kansrijke gebieden (waaronder gebied 8) in beeld waren voor een besluit van de provincie. Op basis van deze onderbouwing is in januari 2025 dit besluit genomen. U haalt hierbij terecht de motie "wie goed doet goed ontmoet aan". Deze motie heeft ertoe geleid dat er eerst is gekeken naar gemeenten Stichtse Vecht, Oudewater, Zeist en IJsselstein aangezien dit de gemeenten zijn die nog geen gerealiseerde of vergunde wind/zon projecten hebben. In Zeist en IJsselstein zijn geen meest kansrijke gebieden en in Stichtse Vecht en Oudewater is dus als eerste gekeken. Aangezien gemeente Montfoort al wel een vergunning had geregeld voor duurzame opwek is uw gemeente niet op basis van de motie naar voren gekomen. De motie sluit niet uit dat windenergie mogelijk gemaakt wordt in gebieden waar gemeenten al concrete stappen voor duurzame opwek zetten, maar vraagt eerst naar andere gemeenten te kijken. Dat is ook gedaan. Gebied 8 kwam voor een deel dus naar voren vanuit Oudewater, maar voor het Montfoortse deel ook vanuit ruimtelijke aspecten: mogelijkheden voor clustering langs hoofdinfrastructuur (A12). Door dit gebied te kiezen blijven de mogelijke windturbines aan de noordkant van de Lopikerwaard en zijn bijvoorbeeld gebied 18 en zuidelijk deel van gebied 24 in uw gemeente niet meer in beeld voor het behalen van de doelen in 2030.

Vervolgproces in het gebied
U geeft aan dat er weerstand is onder inwoners in en om het zoekgebied. Daar zijn we ons van bewust. Om alle inwoners goed te betrekken is er een onafhankelijk procesbegeleider aangesteld die de komende periode van circa zes maanden in gesprek gaat met iedereen die binnen de directe invloedsfeer van de toekomstige windturbines woont. Dit participatieproces is beschreven in het Beleidskader Lokaal Eigendom en Participatie en mondt uit in een omgevingsovereenkomst tussen initiatiefnemer(s) en de directe omgeving. Inmiddels heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden en hebben zo'n 80 inwoners van de gelegenheid gebruik gemaakt vragen te stellen en informatie op te halen. Ook hebben zich energiecoöperaties gemeld om het (minimaal 50%) lokale eigendom vorm te geven en het windproject verder te ontwikkelen in samenspraak met de omgeving.
De provincie heeft regelmatig overleg met de gemeenten Oudewater en Montfoort om het vervolgproces goed af te stemmen waar dat relevant is voor de inwoners en/of de gemeente. Ook de ruimtelijke mogelijkheden voor een zonneveld in gebied 8 en de samenwerking in gebied 24 komen daarbij aan bod. Wij zullen ons blijven inzetten om deze samenwerking zo goed mogelijk vorm te geven, onder meer door waar nodig ondersteuning te bieden en gezamenlijk de samenhang, voortgang, participatie en het lokaal eigendom in de planuitwerking voor gebied 24 te borgen. Zo beogen we om samen de realisatie van uw en onze gezamenlijke doelen voor de energietransitie dichterbij te brengen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen